

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Építészmérnöki Kar

Kari forrás- és költségallokációs eljárásrend 2023

Előterjesztő: Dr. Alföldi György dékán

Budapest, 2023. május 12.

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Építészmérnöki Kar

Kari forrás- és költségallokációs eljárásrend 2023

A BME Építészmérnöki Kar (ÉPK) költségvetését az egyetem szenátusa állapítja meg. A kar, mint az egyetem önálló költségvetési kerettel rendelkező szervezeti egysége, az egyetemi gazdálkodási szabályok keretei között dönt a kari források és költségek tervezéséhez, elszámolásához, és felhasználáshoz kapcsolódó eljárásrendről. A források biztosításának és a költségek felhasználásának a célja, hogy a kar a döntéseiben megfogalmazott, a BME tradícióihoz méltó, korszerű és innovatív oktatási, alkotási, kutatási tevékenységet tudjon kifejteni.

A „Kari forrás- és költségallokációs eljárásrend 2023” és a 2023-as belső költségvetés együttesen tartalmazza a források és kiadások karon belüli rendezését, a kari gazdálkodási folyamatok átlátható rendszerét.

Kari összefoglaló

1. A kari főttábla a fontosabb kari költségvetési folyamatok összefoglaló megjelenítését szolgálja.
 - (1) A kari főttábla sorai a gazdálkodás elkülöníthető folyamatait jelenítik meg.
 - (2) Az ÉPK ÖSSZESEN sor (41. sor.) a Kar tervezett forrásainak, kiadásainak és maradványainak összesítését tartalmazza, tervezett bevételi és kiadási helyek összesítésében.
 - (3) A kari likviditás és tartalék [LT] sor (39.sor) tartalmazza a különféle jogcímeneken beérkező és kiadásra kerülő pénzüsszegeket. Itt kerül betervezésre a közvetlenül felhasználható források és a kari költségvetésben meghatározott célokra betervezett kiadások.
 - (4) A kar dékáni hivatala és doktori iskolái önálló belső elszámolási egységek.
 - a. A Dékáni Hivatal [DH] rovat a kar központi adminisztratív, vezetési szervezeti egységének kereteit tartalmazza, melynek főbb tételei a dékáni hivatal foglalkoztatottjaihoz kapcsolódó személyi kiadások, a hivatali működéshez kötődő működési költségek.
 - b. Az Építőművészeti Doktori Iskola [DLA] és a Csonka Pál Doktori Iskola [PHD] rovatok a kar doktori iskoláinak kereteit tartalmazzák, melyek főbb tételei az iskolák (pl. eljárási díjakból, pályázatokból, nettó önköltségi díjakból származó) saját bevételei, a működésüket segítő tárgyevi kari keret, illetve a tevékenységükhöz kapcsolódó kiadások (pl. opponensi díjak, vendégprofesszorok költségei).
 - c. A dékáni hivatal maradványa, illetve a doktori iskolák működését segítő tárgyevi kari keretek maradványai az év végén, vagy a következő évi költségvetés részeként visszakerülnek a (2) pont szerinti kari likviditás és tartalék keretre.
 - (5) Az elkülönített keretek [EKK] rovatok több kari keret gyűjtőszora, melyek adatait a beszámoló tartalmazza. A keretek működése önálló logikát követnek.
 - (6) Az egyetemi szabályok értelmében a kar (dékán, dékáni hivatal) felelős a kari költségvetés éves eredményéért, a tervezett és a valós pénzügyi folyamatok összehangolásáért, szabályosságáért, valamint a kar likviditásáért. A gazdálkodás folyamatosságát és biztonságát, kari szintű kockázatának kezelése érdekében a Kar évente kétszer vizsgálja a tanszéki és a kari tervek teljesülését. Ha a Kar éves teljesítményét veszélyeztető helyzetet talál, a kari vezetés módosított tervet dolgoz ki, melyet a Kari Tanács elé terjeszt.

- (7) A dékáni tartalék [DT] az előre nem tervezett kiadások fedezetéül szolgáló alap, melynek felhasználása dékáni hatáskörben történhet.
 - (8) Az oktatási-kutatási egységek [OK] rovat a kar tanszékeit fedi le.
 - a. A rovat alapvetően a kari költségvetés, illetve az egyetemi és kari hozzájárulás révén kapcsolódik a kari keretekhez.
 - b. A kari költségvetés tanszékekre osztott keretén, és a karon belüli elszámolások egyenlegein túl (pl. hozzájárulások, likviditási kölcsön) a rovatban szereplő keretmozgások tanszéki adatszolgáltatáson alapulnak, az általuk tervezett saját bevételek, keretátadások, kiadások egyenlegeit tartalmazzák.
 - (9) Az áttekintő táblázat oszlopai a gazdálkodási egységek pénzügyi tervének alapvető tételeit tartalmazzák.
 - (10) A maradvány rovat a gazdálkodó egységek maradványait mutatja. Az [ME] érték az egységek maradványainak összege.
 - (11) A tárgyévi állami finanszírozás [ÁF] az egyetemi költségvetés szerinti költségvetési támogatás, mely a kari elszámolási rendnek megfelelően teljes egészében a kari likviditás és tartalék keretre érkezik, és a kari költségvetés keretében kerül tovább osztásra.
 - (12) A tárgyévi várható saját bevétel a gazdálkodó egységek tervezett adatain alapszik.
 - (13) Az [SBO] és [SBK] érték az egyetemen kívülről várható oktatási és egyéb bevételek összege.
 - (14) Az [SBE] érték a karon kívülről várható egyetemen belüli (nem rezsiköteles) keretátadások összege.
 - (15) Az átcsoportosítás karon belül a kar belső keretmozgásait mutatja több oszlopra bontva – az egyes tételeket előjelesen szerepeltetve, hogy összegük a teljes oszlopra nullára adódjon.
 - a. Az [KVA] érték a kari költségvetésben szereplő keretátadásokat mutatja, ahol az egyes egységeknek átadott kereteket a kari működési keret fedezi.
 - b. Az [KRI] érték a várható saját bevétel után számított kari rezszi, ahol az egyes egységek rezsibefizetéseit a kari likviditás és tartalék keret fogadja.
 - (16) A [TBK] oszlop a tárgyévi tervezett bérköltsége a gazdálkodó egységek tervezett adatain alapszik.
 - (17) A maradvány várható érteke a gazdálkodó egységek év végére várható maradványát mutatja.
2. A kari költségvetési összefoglaló tartalmazza a tárgyévben várható kari bevételek és kiadások értékeit részletezve a kari stratégiai célokat szolgáló kereteket.

Allokációs algoritmus

3. A kari költségvetési algoritmus az egyetemi allokációs szabályokkal összhangban, de azoktól eltérő tartalommal és metódussal kerül kialakításra, a kari sajátosságokhoz alkalmazkodva kezeli mind a kari szintű saját bevételek, mind a kari költségek elosztását, a források és kiadások tanszékek közötti allokációját. Az egyes rovatok súlyozása a tárgyévi kari költségvetésben kerül meghatározásra.
4. A tudományos pontok [TP] rovat a tanszéki tudományos teljesítményeket veszi figyelembe.
 - (1) A számítás alapja az egyetemi pontrendszer alapján készített egyetemi szintű táblázat.

- (2) Az oktatási arány 130%-át meghaladó értéknél a limit feletti pontszám 50%-a veendő figyelembe.
- (3) A rovat keretét növeli a Stipendium Hungaricum program nettó várható keretének 10%-a.
- 5. A doktorandusz [DR] rovat a tanszéken tanuló doktoranduszok teljesítményét veszi figyelembe (nem-kari hallgató esetén a karra osztva).
 - (1) Az oktatási arány 130%-át meghaladó értéknél a limit feletti pontszám 50%-a veendő figyelembe.
- 6. A nyelvi kompetencia [NY] rovat az e célra meghatározott keretet a MAB által támasztott nyelvi feltételeket teljesítő, az angol nyelvű képzésben tárgyfelelősként számba vehető, főállású, minősített oktatók száma szerint allokálja a tanszékekre (részmunkaidő esetén a részmunkaidő arányában), az angol felsőfokú nyelvvizsgát kétszeres szorzóval számolva.
 - (1) Az oktatási arány 130%-át meghaladó értéknél a limit feletti pontszám 50%-a veendő figyelembe.
- 7. A kari TDK keret [TDK] a kari költségvetésben e célra meghatározott keretet allokálja a tanszékekre a költségvetési évet megelőző év TDK és OTDK eredményei arányok alapján.
 - (1) A TDK esetén a felosztás alapja a tanszéken készült, és az őszi konferencián bemutatott dolgozatok száma, ami a témavezető(k) tanszéke alapján, arányosítva kerül a tanszékeknél elszámolásra. A tanszéken készült 3., 4., 5. és 6. TDK dolgozat 1-es, az ennél alacsonyabb és magasabb sorszámú dolgozatok degresszív szorzóval számítandók.
 - (2) Az OTDK esetén a keretet a díjazott dolgozatok (beleértve a különdíjas munkákat is) alapján kell felosztani, a témavezetők alapján tanszék(ek)hez rendelve. Az 1. dolgozat teljes, az ennél magasabb számú dolgozatok degresszív szorzóval veendő figyelembe.

Állami finanszírozású és költségtérítéssel ellátott oktatás

- 8. Az állami finanszírozású saját kari hallgató [KH] és állami finanszírozású oktatás [ÁO] rovatok, a költségtérítéssel ellátott képzések kerete [KT], és a Stipendium Hungaricum [SH-O] rovat oktatási kerete együttesen adja a fedezetét a kari reguláris oktatás alapján tanszékekre osztott kereteknek.
 - (1) A fenti módon kialakított keretek tanszékekre osztásának alapja háromnegyed részt az egyetemi módszer alapján számolt képzéses kontaktóraszámok aránya, egynegyed részt az ugyanazon táblázat alapján számolt összesített hallgató × kredit alapon számított oktatási teljesítmény aránya.
 - (2) A tanszéki arányok kalkulálásakor értelemszerűen figyelembe kell venni minden (állami ösztöndíjas és önköltséges, angol és magyar) reguláris oktatási teljesítményt. A Stipendium Hungaricum program és az önköltséges angol oktatás szorzója 150%. A General Course tárgyai esetében a kredit számnak a heti óraszám felel meg.
 - (3) Az oktatási táblázatban rendezhető a több tanszék együttműködésében oktatott tárgyak oktatási és tárgy bónusz értékeinek megosztása.

Költségallokálás, csillapítás, likviditás

- 9. A tanszéki területek [TK-T] költségét a használt területek arányában kell a tanszékekre osztani, a kari területek [TK-K] és kari általános [KÁK] költséget a tanszékek bruttó összbevétele arányában kell allokálni.

10. A csillapítás a tranziens tényezők okozta tanszéki likviditási nehézségek csökkentésére szolgál.
- (1) Amennyiben az egyes tanszékek nettó (általános- és területköltség levonása utáni) keretének az előző éves (esetleges későbbi korrekciók utáni) értékre vetített arányváltozása és a csillapítási középérték különbsége meghaladja a $\pm 5\%$ -ot, azt korrigálni kell. A középérték alapesetben megegyezik a tanszékek összesített keretének változási arányával, attól szükség esetén legfeljebb oly mértékben tér el, hogy a csillapítási szabály minden tanszékre érvényesíthető legyen.
 - (2) Az összesített keret $+11,11\%$ ill. $-9,09\%$ feletti változása esetén a tanszéki keret és a középérték hányadosa $100\pm 4,5\%$ ill. $100\pm 5,5\%$ között kell maradjon.
 - (3) A csillapítás nem (nem automatikusan) vonatkozik azon esetekre, amikor a változás nem tükrözi a tanszék pénzügyi helyzetének valós változását.¹
 - (4) A csillapítás korlátozottan vonatkozik a tudományos pontokra: az előző évi kari költségvetésben át kell vezetni az egyetemi költségvetésben elszámolt ki- és belépőket, és az így korrigált tanszéki keretek adják a csillapítás bázisát.²
11. Amennyiben az egyetemi gazdálkodási rend által megkívánt bérfeltöltés kari szinten likviditási nehézséget okoz, a költségvetés idején a tanszékekre allokált keretek a tanszékek költségvetési arányának megfelelően kerülnek meghatározásra, azzal a megkötéssel, hogy egy tanszék csak akkor kaphat dologi keretet, ha már minden tanszék állami finanszírozású bérkerete feltöltésre került.
- (1) Amennyiben a tanszékek bérkerete nem fedezhető teljes egészében az allokált keretből, a tanszékeket a saját vezetőik által összeállított likviditási terv alapján három csoportba kell sorolni:
 - »A« nincs likviditási probléma, a tanszék saját forrásból képes feltölteni bérkeretét,
 - »B« likviditási hiány mutatkozik, de a teljes évre tervezett bevétel fedezi a kiadásokat,
 - »C« a teljes évre tervezett bevétel nem elegendő a tanszéki kiadások finanszírozására.
 - (2) A »B« csoportba sorolt tanszékek kötelesek negyedévente beszámolni anyagi helyzetükről a kari vezetésnek. Ha valamely tanszék gazdálkodása nem fenntartható (például a tanszéki tartalékok túlzott mértékű felélése kevés saját bevétel miatt), akkor automatikusan a »C« csoportba sorolódik át.
 - (3) A »C« csoportba került tanszékek vezetői az átsorolás után egy héten belül kötelesek olyan gazdálkodási tervet készíteni, melyet végrehajtva tanszékük besorolása »B«-re változik, akár azon az áron is, hogy javaslatot tesznek a Dékánnak az elbocsátandók körére. A »C« típusú tanszéken minden nem kötelező bérkifizetést (jutalmak, kiegészítések, tanszékvezetői pótlék kari része, stb.) azonnal meg kell szüntetni.
 - (4) A munkaviszony megszüntetése miatt keletkező költségek 50%-ának fedezésére igénybe vehető a kari likviditási tartalék.³ A költség 50% feletti részét, vagy ha előre nem látható okból válik szükségessé az alap igénybevétele, azt kölcsönként kell tekinteni, melyet arányosan, határidőt kifizetve vissza kell fizetni.⁴

¹ Például plusz terület használatba vétele tanszéki saját bevételt termelő tevékenység céljából.

² A ki- és belépők egyszerre változtatják a bevételi és a kiadási oldalt, ami megalapozatlan alsó és felső csillapításhoz vezethetne.

³ Az ilyen támogatást elnyert tanszékek létszámát az következő három évben a kari vezetés nyomon követi, hogy csak indokolt esetben (pl.: további nyugdíjazás) kerüljön sor új felvételre.

⁴ Vis maior helyzetnek tekinthető például egy az év vége felé beérkező követelés, kötelezettség, melynek adott évben történő kiegyenlítésére nincs mód, a következő évben viszont kigazdálkodható.

- (5) A tanszékvezető által kidolgozott gazdálkodási tervről a tanszékvezetői értekezlet véleményének kikérése után a dékán dönt. Amennyiben a terv nem támogatható, a tanszékvezető megbízását a dékán visszavonhatja, és maga dolgoz ki javaslatot a helyzet komplex rendezésére.
12. Az ÉPK költségvetésében bármely támogatásra méltónak ítélt célra támogatási keret állítható föl.
- (1) Bármely keret felhasználása csak a megfelelő elosztási, felhasználási és garanciális szabályok elfogadása után, azoknak megfelelően történhet.
 - (2) Alapesetben a keret felosztása az igénybevételre a határidőig jelentkező, és a feltételeknek megfelelő szervezeti egységek nettó költségvetési bevétele arányában történik (a jellemzően többévente igénybe vett keretek túligénylése esetén a jelentkezők közötti rangsoroláskor az előbbi arány súlyozandó az igénybevétel óta eltelt évek számával, és az utolsó tíz évben felhasznált keret reciprokával).
 - (3) Keret felhasználása csak a kar vezetése által jóváhagyott pénzügyi terv, költségbecslés alapján történhet.
 - (4) A keret igénybevételének feltétele lehet a megfelelő önerő.
 - (5) Visszatérítendő keret esetén elvárás, hogy az igénylő várhatóan képes legyen az ütemezett törlesztésre.
 - (6) A fel nem használt keret automatikusan visszazáll a karra.
 - (7) A cél nem teljesítése esetén a keret – alapesetben évi 5% mértékű kamattal – visszajár.
13. Amennyiben egy tanszék megelőlegezések nélkül számított előző év végi „maradványa” (azaz az év végén a témaszámain lévő szabad keretek összege) eléri előző évi „személyi” plusz „nem-személyi” kiadásainak 50%-át, a tanszék vezetője legkésőbb a tárgyévi kari költségvetés elfogadásáig tervet készít(het) a maradvány egészének vagy egy részének tervezett felhasználására.
- (1) A felhasználás célja a tanszék humánpolitikai fejlesztési tervének, a tanszék tudományos, alkotói tevékenysége növelésének illetve az oktatási-kutatási infrastruktúra tanszéki szintű fejlesztési elképzeléseinek megfelelő tartalmú lehet.
 - (2) A felhasználási tervről a tanszékvezetői értekezlet és a kari gazdasági bizottság véleményének kikérése után a dékán dönt.
 - (3) A felhasználási terv elfogadása esetén az a kari költségvetés mellékletét képezi, és az attól való eltérésre csak újabb Kari Tanácsi döntés esetén van lehetőség.
 - (4) Az elfogadott terven felüli rész, vagy elfogadott terv hiányában a fenti módon kalkulált 50% feletti rész a tárgyévi kari költségvetés keretében a kari Jövő Alap keretére kerül.

Elkülönített keretek [EKK]

14. Az elkülönített keretek [EKK] rovatok több kari keret gyűjtőszava, melyek adatait a beszámoló tartalmazza (Kari hallgatói keretek, Kari oktatás támogatás keretek (tagdíjak, Matlab, Grammarly, EISZ), Kari dologi költségek) Néhány kisebb keret működése önálló logikát követ, mely kevésbé érinti a kar gazdálkodását (Tudományos Kiválóság Támogatása, ..). A karon átfolyó pályázatok keretei saját pénzügyi tervüknek és ütemezésüknek megfelelően mozognak, és a kari költségvetéshez tipikusan csak az egyetemi és kari hozzájárulás révén kapcsolódnak (FIEK, RRF,..)

Jövő Alap

15. A Jövő Alap célja, hogy megjelenítse a kar közös erőfeszítéseit, a közös minőségi oktatás-alkotás-kutatás fejlesztés érdekében rendezze egymás mellé forrásait. Feladata, a kar lehetőségeihez képest, az egyes egységek lehetőségein túlmutató rendszerszerű beavatkozások és eszközök biztosítása, a kar szellemi és fizikai fejlesztésének elősegítése.
16. Az ÉPK költségvetésében a következő kereteket állítja fel.
 - (1) Minőségi oktatás-alkotás-kutatás / felelős: TDH / fokozatszerzési támogatás és féléves „alkotói szabadság” támogatása, a tanszékek támogatása a kieső oktatók helyettesítésében doktori fokozattal rendelkező pályázó adjunktusi, fokozattal még nem rendelkező pályázó esetén tanársegédi hat havi fizetésnek megfelelő keret átadásával)
 - (2) Kari publikációs és alkotási teljesítmény fejlesztése / felelős: TDH / Kari Publikációs és Alkotási Stratégia és Szabályzat elkészítése és működtetése
 - (3) Periodica Polytechnica munkájának és eredményeinek támogatása / felelős: D, TDH /
 - a. a Periodica Polytechnica Architecture folyóirathoz kézirat benyújtását eredményező konferenciák szervezésnek támogatása,
 - b. Periodica Polytechnica Architecture elismertségének javítása
 - (4) Nemzetköziesítés / felelős: D, TDH /
 - a. nemzetközi konferencia, kiállítás részvétel támogatás, objektív költségek térítése
 - b. nemzetközi konferencia szervezés és vendégelőadás támogatása
 - c. külföldi vendégelőadók meghívásának támogatása
 - (5) Doktori Iskolák sikerességének támogatása / felelős: D, TDH /
 - (6) Munkatársak, belső képzések / felelős: Dékán
 - a. nyelvi kompetencia fejlesztése, angol nyelvi továbbképzés
 - b. pedagógiai kompetenciák támogatása
 - c. esélyegyenlőségi képzések támogatása
 - d. családbarát projektek, megoldások objektív költségek térítése

Szegő Vilma hagyaték

17. Szegő Vilma hagyaték méltó felhasználása külön szabályzat szerint.

Kiegészítő szabályok

18. Az egyetemi költségvetési tartalék feltöltéséből a karra háruló befizetési kötelezettséget a kari likviditás és tartalék keret terhére kell teljesíteni.
19. A kari költségvetés mellékletei:
 - a. kari költségvetési algoritmus (2023-as belső költségvetés része)
 - b. kari főtábla (2023-as belső költségvetés része)
 - c. tanszéki költségvetések (külön melléklet)